

מיכל קראוס
"לא ניתן להרוס את הענף"

ראובן זלץ

לרגל השנה החדשה, ראיון חגיגי עם מיכל קראוס, מנכ"לית מועצת החלב. השנה שחלפה היתה רוויית אתגרים. השנה נפתחה בהגדלת המכסות אך עוד לפני שהרפתנים הספיקו לשמוח הודיעה הממשלה על רפורמה מרחיקת לכת בחקלאות. בהתאם לרפורמה יועברו כל ענפי החקלאות לתמיכה ישירה, יבוטל כל התכנון בענפים שעדיין קיים בהם משטר מכסות ויפתח הייבוא לחלוטין. בסופו של דבר הרפורמה בחלב לא נכנסה לחוק הסדרים והמשמעות היא שהענף נשאר במתכונתו הנוכחית עד סוף שנת 2019 •

כיצד הצלחתם להתמודד עם ההודעה על הרפורמה?

”לאורך כל הדרך אמרנו שכל עוד קיים הסכם לוקר אנו מצפים מהמדינה לעמוד בהתחייבויות וזו היתה הסיבה שהענף הסכים לשלם מחיר כבד וחתם על ההסכם.

לשמחתי לאחר דין ודברים משרדי הממשלה הבינו זאת וחזרו בהם מהכוונה לכלול את ענף החלב ברפורמה. מבחינתי עלינו לנצל את הזמן עד לתום הסכם לוקר לסיים את העבודה של ועדת קראוס כך שנהיה מסוגלים להציג תכנית כוללת לענף החלב לעשור הקרוב, לאחר תהליך מסודר שמעורבים בו כל השותפים בהובלת מועצת החלב. אני כבר אומר כי ישנה חשיבות רבה בשמירה על התכנון הכולל הכמותי, וההתמודדות תהיה בשמירה על המשק המשפחתי. אני רואה חשיבות רבה בשמירה על המשק המשפחתי. הרפת מהווה גורם הכנסה מהותי גם במושבים וגם בקיבוצים. להרוס אפשר במחי יד או קולמוס, לבנות משהו טוב, חזק ויציב לוקח הרבה מאד שנים. לא ניתן לאף אחד להרוס את הענף.

כיצד נראתה שנת 2016 מבחינת ייצור וצריכה?

"הענף גדל ב- 36 מיליון ליטר שחולק ליצרנים הקיימים כ שסך המכסה עומד על 1.410 מיליארד ליטר. היקף הייצור בשנת 2016 יהיה 1.43 מיליארד ליטר. הקיץ הנוכחי התאפיין

נמליץ לשר החקלאות על תוספת מכסות לשנה הבאה. קראוס צילום: ליאת מנדל

קראוס: "המשבר בענף הבשר ישפיע על ענף החלב"

המגמה הזו קיימת בכל העולם והמחסור בחמאה גם הוא תופעה עולמית ומחירי החמאה מאוד גבוהים".

איך ניתן להתמודד עם המחסור בחמאה?
 "לאור עובדה זו כבר בתכנון המוקדם של שנת 2016, בספטמבר אשתקד, צפינו שבחודשי הקיץ יהיה מחסור

בטמפרטורות נוחות יחסית, אמנם גבוהות אך ללא חמסינים קשים, כתוצאה מכך לא היו נפילות בייצור כפי שהיה בשנת 2015, ולכן אספקת החלב הגולמי לא נפגעה. החל משנת 2014 יש ביקוש עודף לחמאה על פני הייצור. הביקוש עולה על ההיצע. זוהי תופעה חדשה יחסית שנובעת משינוי העדפת הצרכנים, מעבר משומן טראנס ושומן צמחי לשומן מן החי.

בפרוס השנה החדשה, ברצוננו לאחל לכם

שָׁנָה טוֹבָה

השנה שחלפה היתה בסימן צמיחה בענף החלב. חל גידול, בכמות המיוצרת, בכמות המכסות, בסך צריכת החלב לנפש בארץ. מי ייתן כי גם בשנה הבאה מגמה זו תימשך.

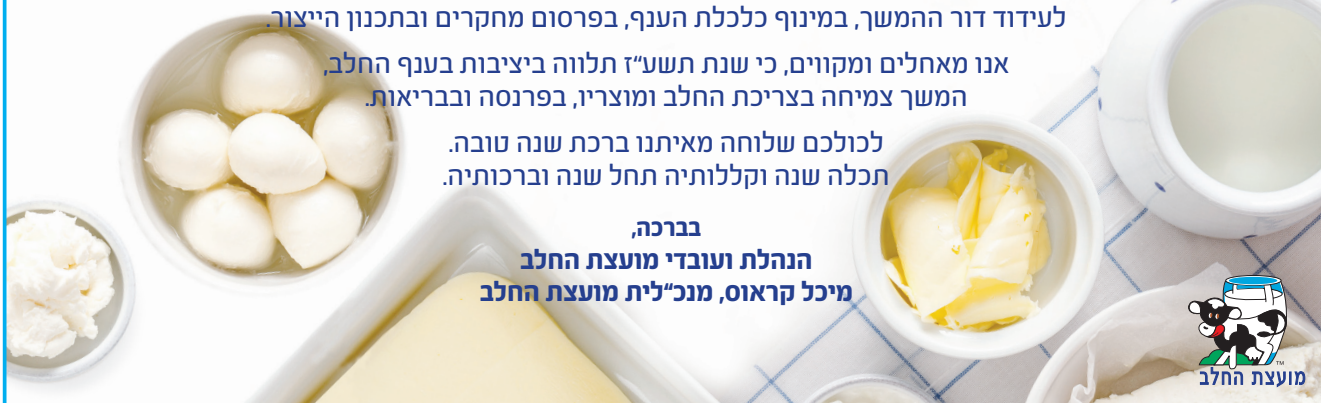
מועצת החלב תמשיך לעסוק בקידום ענף החלב, בתמיכה ובייזום פעולות לעידוד דור ההמשך, במינוף כלכלת הענף, בפרסום מחקרים ובתכנון הייצור.

אנו מאחלים ומקווים, כי שנת תשע"ז תלווה ביציבות בענף החלב, המשך צמיחה בצריכת החלב ומוצריו, בפרנסה ובבריאות.

לכולכם שלוחה מאיתנו ברכת שנה טובה.
תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה.

בברכה,

**הנהלת ועובדי מועצת החלב
מיכל קראוס, מנכ"לית מועצת החלב**

חקלאים שרוצים להצטרף לענף. עשרים בקשות במגזר השיתופי ומעל למאתיים בקשות במגזר המשפחתי! אנחנו נמצאים באמצע מתווה לוקר לאחר פרישה של כ-140 רפתנים שסגרו את הרפת מכל מיני סיבות והנה אנו רואים שיש הרבה מאוד חקלאים שרוצים להצטרף לענף על אף חוסר הוודאות הקיים".

קראוס "המשבר בענף הבשר, ישפיע על ענף החלב"

מה קורה עם המשבר בענף הבשר?

"המשבר בענף הבקר מאיים על פרנסתם של כ-400 מפטמים. מבחינתנו יש לו השלכה ישירה גם על ענף החלב. בניתוח כלכלי שעשינו במועצה עולה כי קריסת מחירים בענף הבשר הטרי תביא לעליה של 8 אגורות במחיר המטרה. זוהי התייקרות גבוהה שתגרום לעליית מחירים משמעותית לצרכן. צריך לזכור ההוזלה של מתווה לוקר היתה 6.7 אגורות בתהליך הדרגתי עם פיצוי מוסכם למגדלים וכאן יש סכנה שמהמשמעות שלה היא התייקרות גבוהה מזו. נראה על פניו כי כל מה שהצרכן "יחסוך" כתוצאה מהוזלה במחיר הבשר הטרי הוא ישלם על מוצרי החלב. לדעתנו גם כמי שאחראיים על ענף הבקר נכון יותר להיכנס לתהליך עמוק ולהציג תכנית כוללת לענף הבקר שגם תטפל בכשלי השוק שקיימים בענף וגם תאפשר כניסה מבוקרת של בשר מצונן כך שגם המחיר לצרכן ירד וגם פרנסתם של המגדלים תישמר. להחליף כשלי שוק בענף הבקר הטרי בכשלי שוק בבשר המיובא לא נראה כפתרון לטווח ארוך במיוחד שבדרך מי משלם את המחיר אלו הם 400 חקלאים וציבור צרכני החלב".

האם המצב בתנובה מדאיג אתכם?

"אנו לא מודאגים. תנובה היא חברה חזקה, שפועלת עשרות שנים, המותג שלה הוא חלק מכל בית בישראל. זו החברה הגדולה ביותר בארץ בתחום המזון בכלל ובתחום החלב בפרט. יש בתנובה צוות הנהלה מצוין שידע ויודע להתמודד עם תקופות מאתגרות. להתיישבות יש 23 אחזקה בתנובה כך שההתיישבות מהווה גורם משמעותי בקבלת ההחלטות ויש אינטרס מהותישהחברה תמשיך להיות חברה מצליחה. בעולם יש הרבה מחלבות שהן בבעלות של רפתנים ומתואגדות בקואופרטיבים".

מה מאחלת לענף לשנה הבאה?

"אני מאחלת שהענף ימשיך לצמוח ולשגשג ונצליח לשמור על הענף החשוב והמרכזי הזה לטובת העוסקים בו והציבור בישראל. שיהיה חג שמח לכולם". ▲

בחמאה של כ-1000 טון המהווים כ-2% מהייצור השנתי. על כן המלצנו לממשלה על אישור ייבוא של כאלף טון חמאה תעשייתית פטור ממכס. במבחן התוצאה היבואנים לא הצליחו לייבא את הכמות שאושרה. ייבוא חמאה תעשייתית בכשרות הנדרשת אינו תהליך פשוט, זהו תהליך שיש בו יתרון לגודל ולמקצועיות. לשם השוואה לא מדובר בייבוא כוסות פלסטיק. נדרשים פה תקנים שונים, אישורים וטרינריים, איכות, כשרות, צבע, טעם שמתאים לחיך הישראלי וכו'. אני סבורה שעל מנת למנוע כשל שוק בייבוא חמאה תעשייתית יש לתת את רישיונות היבוא למספר מצומצם של מחלבות או לחילופין לתת הרישיון למועצת החלב".

הרפת מהווה גורם הכנסה מהותי גם במושבים וגם בקיבוצים. להרוס אפשר במחיר יד או קולמוס, לבנות משהו טוב, חזק ויציב לוקח הרבה מאד שנים. לא ניתן לאף אחד להרוס את הענף

מהי התחזית לשנה הבאה?

"בשנה הבאה אנו נמליץ לשר החקלאות על תוספת מכסות בכל ענפי החלב – בקר, עזים וכבשים. ההערכה כרגע שבענף הבקר תוספת המכסה ליצרנים קיימים תעמוד על כ-35 מיליון ליטר, בענפי הצאן התוספת תעמוד על כ-3 מיליון ליטר. לגבי החמאה גם שנה הבאה נמליץ על ייבוא של חמאה תעשייתית בהיקף של כ-500 טון כך שלא יהיה מחסור לתעשייה. אנו צופים שנה נוספת של גידול בצריכה מעבר לגידול באוכלוסייה. אנו מעריכים כי הגידול נובע מכמה סיבות – מעבר לתזונה בריאה, המשבר בענף הבשר המעובד, הוזלת המחירים ועוד".

האם היתה היענות בהקצאת המכסות החדשות?

"בהחלט, הופתעתי מאוד לראות את כמות הבקשות של